

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/252
KARAR NO : 1983/147

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nurettin Atber ve arkadaşları

O L A Y : Sanıkların 1-2-1971 günü lâikliğe aykırı olarak üzerlerinde bulundurup okudukları, Said-i Nursi'nin Tabiat Risalesi, Tabiat Risalesi'nin lügatı, Dua kitabı, Sıratel Mistakim, Cep Risalesi, İktisat Risalesi, Hüccetü Himahiye isimli eserlerini konuştukları şahıslara anlatmak ve telkinde bulunmak suretiyle nurculuk propogandası yaptıkları Orhaneli C. Savcılığınca iddia olunarak, haklarında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Orhaneli Sorgu Hakimliği: 23-3-1971 günü, 1971/3-4 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 163/4.maddesi uyarınca cezalar dırılmaları için haklarındaki son soruşturmanın Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesi: 8-7-1971 günü, 1971/74-121 sayı ile; atılı suçun, devletin kişiliğine karşı işlenmiş suçlardan olduğu, sıkıyönetim ilânına sebep olan olaylardan bulunduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: 22-12-1971 günü, 1971/99-85 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânını gerektirir fiillerden bulunmadığı ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalarla irtibatlı olmadığı,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosya kendisine gelen,

Yargıtay Ceza Genel Kurulu; sıkıyönetim komutanının benimsemek suretiyle sıkıyönetim yasa'sının kapsamına girdiğini gösterip açılmasına öngördüğü kamu davaları hakkında, mahkemelerin görevsizlik kararı vermeleri yasa'nın 13.maddesince komutana tayan yetkinin başka bir organ tarafından yetki dışı kullanılması sonucunu doğuracağı v yasa'nın amacına aykırı düşeceği gerekçesiyle sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun verdiği kararın yetki dışı olduğu, bu karara uyulmaması gerektiği, uyuşmazlığı gidermeye yetkili Anayasa'nın 142.maddesinde belirtilen Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kurulmasına değin dosyanın askeri savcılıkta bekletilmek üzere gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmaz Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsm Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Üçel'in katılmaları ile yaptığı, 11-4-1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Genioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun görevinin görevli olduğu volundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği

rüşülp düşünöldü.

Sanıklara atılı suç,1-2-1971 günü Bursa'nın Orhaneli ilçesinde işlermiş-
tir.

Atılı suçun,siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu devletın varlığına yönelik olarak işlenmesi açısından,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu kuşkusuzdur.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve he-
nüz sonuçlanıp,kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde;
son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerininve yürürlükteki sıkıyönetim
yasa'sının görevle ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylem-
lerin değerlendirilmesi gerekir.

Ancak suçun,1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a.maddesinde öngörölen süre
dışında işlenmesi,sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak ve genel
amaç içerisinde işlendiğini gösteren,bunun organik ve örgütsel yönünü belirleyen hiç
bir somut kanıt dosyada rastlanmaması nedenleriyle,davanın Adli Yargı yerinde görülme-
si ve Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar veril-
mesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözölməsi gerek-
tiğine,bu nedenle,Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesinin 8-7-1971 günlü,1971/74-121 sayılı gö-
revsizlik kararının kaldırılmasına,11-4-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar
verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
İsmail Oğuz

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Y.İsmet Ayer

Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Üye
Ergun Argon

Üye
Nail Yücel